

Berkeleyho idealismus vol. 3

* Metodologie

Co s textem?

- 1) Četba
- 2) Parafráze
- 3) Rekonstrukce argumentu
- 4) Hodnocení argumentu

Parafráze – identifikace vsuvek

- Cíl: odlišit podstatné od nepodstatného
- Nepodstatné vynechat, podstatné ukázat
- Typy vsuvek:
 - **1. zarámování:** místo, zdroj, časové údaje, souvislosti aj.
 - **2. pozadí:** věci, které možná nevíte a které by vám mohly pomoci při porozumění textu
 - **3. lingvistické aspekty:** definice, překlad
 - **4. nepodstatný detail**
 - **5. opakování**
 - **6. ilustrace** (jakožto jistý specifický druh opakování)
 - **7. oživení:** humor, zdvořilostní vsuvky aj.

Příklad

- I když na celém světě, zdá se, převládá názor, který je totožný se záměrem přírody a Prozřetelnosti, že totiž účelem spekulace je praxe nebo vylepšení a řízení našeho života a konání, přesto jsou ti, kdo se spekulativním disciplínám věnují nejvíce, většinou jiného názoru. A vskutku, uvážíme-li snahu, kterou vynaložili na zatemňování i nejjasnějších věcí, nedůvěru ke smyslům, pochybnost a rozpaky, abstrakce a jemnůstky, které se objevují už na prahu vědy, nebude se zdát podivné, že si zajištění a zvědaví lidé dávají záležet na neplodných disputacích, a nesestupují k praktickým otázkám života ani nečerpají vědomosti v potřebnějších a důležitějších oblastech poznání.

Příklad

- ~~I když na celém světě, zdá se převládá názor, který je totožný se záměrem přírody a Prozřetelnosti (zarámování) že totiž účelem spekulace je praxe nebo vylepšení a řízení našeho života a konání (definice), přesto jsou ti, kdo se spekulativním disciplínám věnují nejvíce, většinou jiného názoru. A vskutku, uvážíme-li snahu, kterou vynaložili na zatemňování i nejjasnějších věcí, nedůvěru ke smyslům, pochybnost a rozpaky, abstrakce a jemnůstky, které se objevují už na prahu vědy, nebude se zdát podivné, že si zajištění a zvědaví lidé dávají záležet na neplodných disputacích, a nesestupují k praktickým otázkám života ani nečerpají vědomosti v potřebnějších a důležitějších oblastech poznání (opakování)~~

Výsledná parafráze

- Jelikož je věda už od počátku zatemňována nedůvěrou k nejjasnějším věcem, ke smyslům, abstrakcemi atd., věnují se schopní lidé ve spekulativních disciplínách neplodným disputacím místo důležitých témat a orientování životní praxe.

Pravidla pro parafráze

- 1) Necitujte přímo z textu, snažte se používat vlastní slova.
- 2) Myslete na to, co by vaší parafrázi řekl autor textu.
- 3) Nepřehlédněte ironii či sarkasmus.
- 4) Rétorické otázky parafrázujte jako prostá tvrzení.
- 5) Kliše a rafinované odkazy či hříčky parafrázujte přímočarým způsobem.

Hledání argumentů

- Je mezi hlavní tezí a vedlejší tezí vztah podpory?
- Jaké jiné typy vztahů známe?
- **[P] podpora:** *Dynamit vybuchl samovolně, protože s ním nikdo v posledních dnech nemanipuloval.*

[Vk] vysvětlení pomocí kauzální příčiny: *Dynamit vybuchl, protože ve skladišti vznikl požár.*

[Vm] vysvětlení pomocí motivů jednání: *Odpálili dynamit, protože již měl prošlou záruční lhůtu.*

[Vú] vysvětlení pomocí účelů jednání: *Odpálili dynamit, protože chtěli otevřít sejf.*

[Dk] kauzální důsledek: *Dynamit samovolně vybuchl a zabil šest osob.*

[Di] důsledek usuzování (implikace): *Dynamit samovolně vybuchl, takže již musel mít prošlou záruční lhůtu.*

[Z] zpřesnění: *Dynamit vybuchl, ale zvuk výbuchu byl zvláště zastřený.*

Náš případ

- *Vysvětlení pomocí motivů jednání:*

Jelikož je věda už od počátku zatemňována nedůvěrou k nejjasnějším věcem, ke smyslům, abstrakcemi atd.,...



- *Teze:* ...věnují se schopní lidé ve spekulativních disciplínách neplodným disputacím místo důležitých témat a orientování životní praxe.

- Podle běžných principů filosofů nemáme jistotu o existenci věcí z toho, že jsou vnímány. A učíme se odlišovat jejich skutečnou podstatu od té, která spadá pod naše smysly. Odtud pramení skepticismus a paradoxy. Nestačí, že nějakou věc vidíme a cítíme, že ji chutnáme a čicháme. Její pravá podstata, její absolutní vnější entita je přesto skryta. Neboť, i když je to jen fikce našeho mozku, prohlásili jsme ji za nepřístupnou všem našim schopnostem. Smysly klamou, rozum je nedostatečný. Trávíme život pochybováním o věcech, které jiní lidé průkazně znají, a věříme věcem, kterým se posmívají a pohrdají jimi.

- Podle běžných principů filosofů nemáme jistotu o existenci věcí z toho, že jsou vnímány. A učíme se odlišovat jejich skutečnou podstatu od té, která spadá pod naše smysly. Odtud pramení *skepticismus a paradoxy*. ~~Nestačí, že nějakou věc vidíme a cítíme, že ji chutnáme a čicháme (ilustrace). Její pravá podstata, její absolutní vnější entita (lingv. detail) je přesto skryta. Neboť, i když je to jen fikce našeho mozku (HT), prohlásili jsme ji za nepřístupnou všem našim schopnostem. Smysly klamou, rozum je nedostatečný. Trávíme život pochybováním o věcech, které jiní lidé průkazně znají, a věříme věcem, kterým se posmívají a pohrdají jimi (opakování).~~

- Vedlejší teze ve vztahu podpory: Z principů filosofů pramení skepticismus a paradoxy, jelikož tvrdí, že nevnímáme pravou podstatu věcí.



- Teze: Pravá podstata věci je fikce našeho rozumu.

Rekonstrukce argumentu

- P1: Pravá podstata věcí je nezávislá na našem vnímání.
- P2: Pokud je pravá podstata věcí nezávislá na našem vnímání, pak to, co vnímáme na věcech, není jejich pravá skutečnost.
- MZ1: Nevnímáme na věcech pravou podstatu.
- P3: Pokud nevnímáme pravou podstatu věcí, nemůžeme si být jisti ani jejich existencí.
- MZ2: Nemůžeme si být jisti skutečností věcí – tj. jsme skeptiky.
- P4: Skepticismus je nepřijatelný.
- Z: Je třeba odmítnout některou z premis.

- Podle běžných principů filosofů nemáme jistotu o existenci věcí z toho, že jsou vnímány (MZ2). A učíme se odlišovat jejich skutečnou podstatu od té, která spadá pod naše smysly (P1). Odtud pramení *skepticismus a paradoxy* (MZ2). Její pravá podstata, její absolutní vnější entita je přesto skryta (MZ1). Přitom je to jen fikce našeho mozku (HT).
- P2, P3 a P4 jsou implicitní, Z je proveden pomocí HT, čili napadením P1.

Další text

- Co je náplní pojednání?
- Zjistit, jaké důvody a principy způsobují naši zmatenost. (mimořádně, již to bylo naznačeno v předchozím argumentu)
- Jaké jiné práce jsou v této souvislosti podstatné?
- *Pojednání o principech lidského poznání (1710)*
- *Esej o nové teorii vidění*

Cíle pojednání

- zničit ateismus a skepticismus
- zjednodušit obtížné věci
- vyřešit obrovské obtíže
- zrušit zbytečné části vědy
- využít spekulaci prakticky
- přivést lidi k zdravému rozumu (toto je třeba zdůvodnit, co se tím myslí, a proč je to dobré)
- - je to totiž příjemné!

Závěrem

- Metoda:
- Co nejpřísnější užití logiky a naplnění pravidel odvozování
- Má to vůbec cenu dělat, když si to zase přečte jen pár lidí? Co z toho?
- Mohlo by se podařit zvýšit popularitu vědy (ta upadá s neúspěchy), odstranit skepsi, definovat dobré a špatné, redukovat principy přirozeného náboženství na další vědy, a tím pádem zajistit ctnost a ochránit náboženství před útoky.